

Zajęcia dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Redagowanie bibliografii załącznikowej

Dokumenty drukowane

aktualizacja 8.09.2008

BIBLIOGRAFIA ZAŁĄCZNIKOWA

wykaz dokumentów cytowanych i/lub wykorzystanych przez autora dzieła bądź tylko związanych z tematem dzieła

Etapy powstawania bibliografii załącznikowej

1. Ogólne zasady sporządzania bibliografii
2. Poszczególne elementy opisu bibliograficznego
3. Zasady opisu poszczególnych rodzajów dokumentów
4. Redagowanie bibliografii załącznikowej

OPIS BIBLIOGRAFICZNY

zespół danych o cechach dokumentu, niezbędnych do jego identyfikacji oraz informacje uzupełniające, które mogą być dodawane dla bliższego scharakteryzowania dokumentu

ZASADY OGÓLNE SPORZĄDZANIA BIBLIOGRAFII ZAŁĄCZNIKOWEJ

Podstawa opisu

Kolejność elementów opisu

Język i pisownia

Transliteracja

Skróty

Wyróżnienia graficzne i interpunkcja

Uzupełnienia i sprostowania

Wyróżnienia graficzne i interpunkcja

- ❖ zaleca się wyróżniać graficznie nazwę autora (zwłaszcza nazwisko) i/lub tytuł dokumentu oraz tytuł czasopisma w przypadku opisu artykułu
- ❖ nie dopuszcza się wyróżniania w ten sam sposób różnych elementów opisu
- ❖ należy stosować jednolity system interpunkcji w bibliografii załącznikowej
- ❖ zaleca się używanie tylko niezbędnych znaków interpunkcyjnych oraz uzależnienie ich użycia od zastosowanych wyróżnień, np. wyróżnienie tytułu pismem pochyłym może eliminować znaki interpunkcyjne przed i po tytule
- ❖ wyróżnienia graficzne i interpunkcja powinny zapewnić⁶ czytelność opisu

Przykład opisu bibliograficznego wydawnictwa zwanego (książki)

Zastosowana w przykładach interpunkcja ilustruje różnorodność rozwiązań.

1. WOJCIECHOWSKI Jacek *Organizacja i zarządzanie w bibliotekach* Warszawa 1998. ISBN 83-01-12432-6.
2. WOJCIECHOWSKI, Jacek, *Organizacja i zarządzanie w bibliotekach*, Warszawa 1998, ISBN 83-01-12432-6.
3. WOJCIECHOWSKI Jacek: *Organizacja i zarządzanie w bibliotekach*. Warszawa 1998. ISBN 83-01-12432-6.
4. WOJCIECHOWSKI J.: *Organizacja i zarządzanie w bibliotekach*. Warszawa 1998. ISBN 83-01-12432-6.
5. WOJCIECHOWSKI, Jacek. *Organizacja i zarządzanie w bibliotekach*. Warszawa 1998. ISBN 83-01-12432-6.

Przykład opisu bibliograficznego artykułu w wydawnictwie ciągłym (czasopiśmie)

Zastosowana w przykładach interpunkcja ilustruje różnorodność rozwiązań.

1. SOLIŃSKA, Krystyna. Potrzeba naszych czasów.
„Przegląd Oświatowy” 2006, nr 8, s. 5-6.
Wychowanie do odpowiedzialności - główne zadanie
szkoły w trosce o właściwe wychowanie dzieci i
młodzieży. Rola wychowawcy. Samowychowanie.
2. SOLIŃSKA, Krystyna. Potrzeba naszych czasów :
koncepcja wychowania w nauczaniu Jana Pawła II.
Przegląd Oświatowy. 2006, nr 8, s. 5-6.
3. SOLIŃSKA, Krystyna. Potrzeba naszych czasów.
Koncepcja wychowania w nauczaniu Jana Pawła II.
Prz. Oświat. 2006, nr 8, s. 5-6.

POSZCZEGÓLNE ELEMENTY OPISU

Odpowiedzialność główna

Nazwa autora

osoba (autor indywidualny)

ciało zbiorowe (autor korporatywny)

Tytuł i dodatki do tytułu

tytuł

dodatki do tytułu (podtytuł i nadtytuł)

Odpowiedzialność drugorzędna

Oznaczenie wydania

Miejsce wydania

Nazwa wydawcy

Rok wydania

Liczba tomów, numer tomu

Liczba stronic

Nazwa serii i numer tomu w obrębie serii

ISBN i ISSN

ISBN i ISSN

Międzynarodowy znormalizowany numer książki (ISBN) i międzynarodowy znormalizowany numer wydawnictw ciągłych (ISSN) należy przytaczać w formie podanej w opisywanym dokumencie, z zachowaniem kresek lub spacji występujących w numerach oraz poprzedzających numery akronimów

ISBN 83-7023-749-5

ISSN – 1429 - 2416

ZASADY OPISU POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW DOKUMENTÓW W BIBLIOGRAFII ZAŁĄCZNIKOWEJ

Wydawnictwa zwarte

Artykuły w wydawnictwach zwartych

Fragmenty w wydawnictwach zwartych

Artykuły w wydawnictwach ciągłych

Mapy, plany, atlasy

Materiały ikonograficzne

Wydawnictwa zwarte (książki)

- ❖ dane należy przejmować z głównej karty tytułowej;
w dalszej kolejności – z karty przedtytułowej, metryki
książki i okładki

Wydawnictwa zwarte – elementy **obowiązkowe**
opisu bibliograficznego

Nazwa autora/Redaktor

Tytuł

Wydanie

Numer tomu

Rok wydania

Numer znormalizowany ISBN

Przykład opisu bibliograficznego wydawnictwa zwanego

MAKOWIECKI, Andrzej Z. *Słownik postaci literackich*.
Warszawa 2000. ISBN 83-06-02-757-4.

Przykład opisu bibliograficznego pracy zbiorowej

Encyklopedia Wrocławia. Red. Jan Harasimowicz. Wrocław 2000. ISBN 83-7023-749-5.

lub

HARASIMOWICZ Jan (red.). *Encyklopedia Wrocławia*. Wrocław 2000. ISBN 83-7023-749-5.

Artykuły w wydawnictwach zwartych (rozdział z książki)

- ❖ dane dotyczące autora i tytułu artykułu opublikowanego w wydawnictwie zwartym należy przejmować z nagłówka artykułu oraz informacji umieszczonych bezpośrednio po tekście artykułu

Artykuły w wydawnictwach zwartych

- elementy **obowiązkowe** opisu bibliograficznego

Nazwa autora artykułu (rozdziału)

Tytuł artykułu (rozdziału)

W: lub **In:**

Opis wydawnictwa zwanego (książki)

Lokalizacja w obrębie dokumentu macierzystego
(strony)

*Przykład opisu bibliograficznego artykułu
w wydawnictwie zwanym*

WALTERS, Colin. Starożytny Egipt. **W:** *Cywilizacje starożytne*. Red. Arthur Cotterell. Łódź 1990, s. 20-43.

Fragmenty w wydawnictwach zwartych
- elementy **obowiązkowe** opisu bibliograficznego

Odpowiedzialność główna

Tytuł dokumentu macierzystego

Oznaczenie wydania

Rok wydania

Lokalizacja w obrębie dokumentu macierzystego
(strony)

*Przykład opisu bibliograficznego fragmentu
w wydawnictwie zwartym*

HABIELSKI, Rafał, OSICA, Janusz. *Między niewolą a wolnością*. 1998, s. 44-45.

HABIELSKI, Rafał, OSICA, Janusz. *Między niewolą a wolnością*. Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1998. Józef Haller 1873-1960, generał WP, polityk, s. 44-45.

Artykuły w wydawnictwach ciągłych (czasopismach)

- ❖ dane dotyczące autora i tytułu artykułu opublikowanego w wydawnictwie ciągłym należy przejmować z nagłówka artykułu oraz informacji umieszczonych bezpośrednio po tekście artykułu

Artykuł w wydawnictwie ciągłym

– elementy **obowiązkowe** opisu bibliograficznego

Nazwa autora artykułu

Tytuł artykułu

Tytuł dokumentu macierzystego (czasopisma)

Lokalizacja w obrębie dokumentu macierzystego:
(rok, numer, strony)

*Przykład opisu bibliograficznego artykułu
w wydawnictwie ciągłym*

WĘDZIK, Zofia. Kawa czy herbata? : (o szkodliwości spożywania napojów w sali lekcyjnej). *Nowa Szkoła*. 2004, nr 1, s. 25-27.

Mapy, plany, atlasy

- ❖ dane do opisu map i planów należy przejmować z ramki; w przypadku braku ramki – z innych miejsc opisywanej jednostki
- ❖ **jako autora** w opisie map należy traktować kartografa
- ❖ elementem **obowiązkowym** jest określenie rodzaju dokumentu: mapa, plan, atlas jeśli nie występuje ono w tytule
- ❖ w opisie map **obowiązkowe** jest podanie skali po tytule i dodatkach do tytułu
- ❖ mapy, plany i atlasy samoistne wydawniczo należy opisywać jak wydawnictwa zwarte
- ❖ mapy i plany zamieszczone w wydawnictwie zwartym lub ciągłym należy opisywać jak artykuły w wydawnictwach zwartych lub ciągłych

*Przykład opisu bibliograficznego
mapy, planu, atlasu*

*Beskid Sądecki i Żywiecki. Mapa. 1 : 1000 000. Wyd. 10.
Warszawa 1978. ISBN 83-0222-43.*

*Plan centrum Warszawy. W: Atlas Architektury Warszawy.
Warszawa 1977 luź. wkładka.*

Ilustracje

(materiały ikonograficzne niesamoistne wydawniczo)

- ❖ dane dotyczące ilustracji należy przejmować z wykazu ilustracji ewentualnie z podpisu pod ilustracją

Ilustracje

- elementy opisu bibliograficznego

Nazwa autora dzieła (grafika, malarza, autora fotografii)

Tytuł i dodatki do tytułu **lub**

Określenie tematu dzieła

Określenia techniki wykonania

Data powstania dzieła

Nazwa instytucji (zbiorów), przechowującej dzieło
oryginalne ewentualnie wraz z nr inwentarzowym obiektu
lub sygnaturą zdjęcia

Nazwa autora zdjęcia (w opisie fotografii dzieł sztuki)

W: lub **In:**

Opis wydawnictwa, w którym zamieszczona jest ilustracja

Numer strony lub tablicy, na której znajduje się ilustracja

Przykład opisu bibliograficznego ilustracji

DUNIKOWSKI, Xawery. Tchnienie. Blacha, 1901. Fot. W. Mądraszkiewicz. **W:** *Polskie życie artystyczne w latach 1890-1914.* Red. A. Wojciechowski. Wrocław 1967, s. 64.

WITKIEWICZ, Stanisław Ignacy. Autoportret. 1913. **W:** **PIOTROWSKI, Piotr.** *Stanisław Ignacy Witkiewicz.* Warszawa 1989, s. 8.

Układ bibliografii załącznikowej

- ❖ pozycje bibliografii załącznikowej można szeregować alfabetycznie
- ❖ można grupować wg kryteriów treściowych (tematyki)
- ❖ można grupować wg kryteriów formalnych (np. rodzaj dokumentu)
- ❖ w obrębie grup zaleca się alfabetyczny lub chronologiczny układ pozycji
- ❖ jeśli odwołujemy się do kilku prac tego samego autora, zaleca się wymieniać prace starsze przed nowymi

Redagowanie pozycji bibliografii załącznikowej

- ❖ pozycja bibliografii załącznikowej powinna zawierać opis jednego dokumentu

Umieszczenie bibliografii załącznikowej

- ❖ bibliografię załącznikową należy umieszczać po tekście głównym i uzupełniających go materiałach (aneksach, przypisach)
- ❖ należy umieszczać ją przed wszelkimi materiałami informacyjno-pomocniczymi (słownikiem użytych terminów, tabelami, indeksami)
- ❖ dopuszcza się zamieszczanie bibliografii po poszczególnych rozdziałach

**NACZELNĄ ZASADĄ W TWORZENIU
BIBLIOGRAFII ZAŁĄCZNIKOWEJ
JEST
KONSEKWENCJA**